

hvis du vil noget med it

COMPUTERWORLD

Publiceret
9. september 2015 kl. 13:39
på cw.dk/art/234881

Printet 5. august 2016

IDG

Hvordan kan det blive ved? Få nu stoppet de offentlige it-skandaler

Computerworld mener: Vi står med EFI over for endnu en kæmpe it-skandale i det offentlige, som kommer til at koste milliarder af tabte (skatte)-kroner. Og fejlen er den samme som altid. Hvorfor bliver det ved med at gå galt?

Dan Jensen

Computerworld mener: Danmark er efter et tilløb ramt af endnu en it-skandale i det offentlige, hvor striben af kuldsejlede og ekstremt dyre og langvarige it-projekter nu får følgeskab af Skats inddrivelses-system, EFI.

Skatteminister Karsten Lauritzen har bestemt sig for at lukke det fejlramte system ned, indtil en 'holdbar fremtidig plan' for inddrivelserne er plads.

Årsag: Skidtet fungerer ikke, og det har det aldrig gjort.

Det kan du læse mere om her: [Skat: EFI virker ikke, og nu lukker vi det ned](#)

Historien om EFI-systemet er den efterhånden klassiske historie for den offentlige sektor: Systemet skulle have været klar til drift for otte(!) år siden, men blev efter to udskydelser først sat i drift for to år siden - altså seks år efter den oprindelige plan.

Og så virkede systemet alligevel ikke: Det skulle automatisk kunne inddrive gæld fra skatteskyldnere, men har i stedet slet ikke opkrævet gælden eller det har opkrævet forkert gæld fra forkerte borgere, som slet ikke har haft nogen gæld.

EFI - der skulle være krumtappen i hele Skats inddrivelse af den stærkt stigende skattegæld herhjemme - har med andre ord fejlet totalt på alle dets hovedfunktioner - efter at udviklingsarbejdet er gået otte år over tid.

Skatteministeren har nu sat folk i gang med at undersøge, om fejlene i EFI kan rettes, og han vil derefter tage stilling til det fejlslagne systems videre skæbne.

Et gammelt mundheld siger, at man ikke skal smide gode penge efter dårlige, og det er nok noget, som skatteministeren bør huske på i overvejelserne:

Hvis de markante og grundlæggende fejl i EFI's funktion - nemlig at inddrive gæld - ikke er blevet rettet efter en udviklingsperiode på mere end otte år, kan det så overhovedet lade sig gøre? **Hvordan kunne det gå så galt?** Computerworld har tidligere forsøgt at få svar på, hvem der egentlig sidder med ansvaret for det fejlslagne system. Det viste sig langt sværere end forventet, og vi nåede aldrig frem til et entydigt svar.

Annonce:

I en stor undersøgelse af EFI, der blev igangsat af den socialdemokratiske tidligere skatteminister Benny Engelbrecht, har konsulenthuset således Accenture ikke undersøgt, hvem der sidder med aben, men alene om systemet fungerer, som det skal.

Det kan du læse mere om her: [Skats syge it-system skal kureres - men hvad fejler det egentlig?](#)

Accenture har ikke offentliggjort den endelige EFI-rapport endnu, men det sker snart.

Det tror vi, at Accenture vil konkludere

Accenture vil efter alt at dømme i rapporten anbefale, at 80 procent eller mere af systemet skrottes.

Vores bud på nogle af hovedkonklusionerne i Accenture-rapporten er:

- Der har været uklarheder og problemer med kravspecifikationer.
- Der har været problemer med dokumentationen.
- Der har været problemer med processer og projektledelse.
- Der har været alt for mange udviklere, chefer, projektledere og forskellige (skiftende) nøglemedarbejdere inde over, som i et miskmask af beslutningskompetencer og organisatoriske jungleveje gennem årene har truffet beslutninger på kryds og tværs af hinanden indtil overblikket er gået fløjten.
- Komplexiteten er vokset i takt med ændret lovgivning og vilkår undervejs i det årelange forløb.

- På grund af manglende dokumentation har projektudviklingen været udfordret hver gang nøglemedarbejder er blevet skiftet ud.

Samtidig vil det sikkert fremgå, at Skat som organisation slet ikke har været klar til at gennemgå de meget voldsomme forandringer på det organisatoriske plan, som det kræver at indføre et stort it-system med succes.

Hvorfor tror vi, at Accenture vil konkludere disse ting i den fremtidige rapport? **Samme grundlæggende fejl som hos alle de andre**

Fordi det i grove træk har været tilfældet i alle de andre fejlslagene, forsinkede og hundedyre it-projekter, som det offentlige Danmark gennem årene har kunnet præsentere os for:

Annonce:

Arbejdsmarkedsstyrelsens Amanda, forsvarrets DeMars, EPJ-projekterne, SLS, Skats egen e-indkomst, den digitale tinglysning, SINE, Polsag, ProAsk og så videre og så videre.

Det er blot halvandet år siden, at Arbejdsmarkedsstyrelsen på samme vis skrottede ProAsk og dermed en investering på 280 millioner skattekrone - i øvrigt også efter rapport fra et konsulenthus, nemlig Deloitte, som her også konkluderede, at ProAsk aldrig ville komme til at fungere effektivt.

Det kan du læse mere om her: [Dårligt offentligt it-system droppes: Samlet tab: 283 millioner kroner.](#)

Rækken af offentlige it-skandaler har samlet kostet de danske skatteydere milliarder af kroner i tabte gevinster og udgifter til de (dyre) it-leverandører, der har den enorme fordel, at det offentlige på grund af kompleksiteten har meget svært ved at skifte leverandør, når et system går i vasken. Med EFI forværres situationen ganske betragteligt, fordi systemet jo har til opgave at kradske skattekrone ind fra folk, der ikke har betalt, hvad de skylder til vores allesammens fælleskasse.

Annonce:

Dermed er det os alle, der går glip af gevinsterne på grund af det fejlslagne system.

Har ikke lært en pind

Det er efterhånden fem år siden, at en række ministerier sammen formulerede en række helt konkrete anbefalinger til at få de mange offentlige it-projekter til at køre.

Budskabet var det samme: Professionalisering, projektledelse, risikohåndtering og dialog med leverandørerne - altså nøjagtigt det samme, som vi tidligere har hørt. Det samme har vi hørt fra Statens IT-Projektråd, der har formuleret retningslinier.

Det kan du læse mere om her: [Overblik: Sådan skal staten lære at styre it-projekter.](#)

Der er ingen tvivl om, at de offentlige it-systemer er komplekse, og at kompleksiteten hele tiden stiger i takt med nye teknologiske muligheder, større sammensmeltning af data, større krav til effektivitet og så videre.

Til gengæld har det offentlige jo efterhånden prøvet at udvikle avancerede it-systemer nogle gange før, og der burde efterhånden være forankret en grundig viden om, hvordan disse store projekter skal håndteres.

Skrapperede kontrol og bedre styring

Alle danskere må med god ret kunne forvente, at de mange milliarder kroner, der efterhånden er blevet spildt på fejlslagene, offentlige it-projekter, trods alt har kastet øget indsigt og (dyrt indkøbt) lærdom af sig, så de samme fejl ikke begåes igen og igen.

Det er beskæmmende, at det ikke er tilfældet, og at listen over offentlige it-skandaler bliver ved med at vokse.

Det hæmmer udnyttelsen af de enorme muligheder, der ligger i den digitalisering, som en større og større del af samfundets funktions-dygtighed bygger på.

Skrappere kontrol. Bedre styring. Bedre central forankring. Udnyttelsen af de projekt-kompetencer, som vi ved findes blandt de offentlige ledere.

Hvor svært kan det efterhånden være?